

Vad är en obligation?

En obligation är ett räntebärande skuldebrev. När du köper en obligation lånar du ut pengar till den som ger ut obligationen. I Sverige är det staten, bolåneinstitut, banker, kommuner och några större företag som lånar pengar genom att ge ut obligationer. Som privatperson kan du köpa privat- eller premieobligationer.

Premieobligationer

När staten ska låna pengar kan det ske genom att utfärda premieobligationer. Premieobligationerna är numrerade som lottsedlar. Till skillnad från andra värdepapper, där du får ränta på pengarna, deltar du under löptiden i återkommande dragningar med skattefria vinster på upp till 1 miljon kronor.

Privatobligationer

En privatobligation löper mellan ett och tio år och har alltid en fast förfallodag. Det finns två olika typer av privatobligationer; kupongobligationer och nollkupongare.

Kupongobligationer innebär att den bestämda räntan betalas ut en gång om året. De köps i jämna tusental kronor, från nominellt 10 000 kronor. Vad du faktiskt betalar för obligationen vid köpet kan variera och avgörs av det aktuella ränteläget. Nollkupongare innebär att räntan betalas ut när löptiden har gått ut. Du får räntepengarna vid ett tillfälle istället för att de betalas ut löpande.

Kursen på en privatobligation anges i procent av värdet på inlösendagen. Om till exempel köpkursen är 78,50 kan du för 7 850 kronor köpa en obligation som är värd 10 000 kronor när den ska lösas in.

Hur köper jag obligationer?

Köp och försäljning av obligationer på börser eller andra marknadsplatser sker genom ett börsombud, till exempel en bank. I ordern anges belopp samt en limit, det vill säga till vilken högsta eller lägsta kurs du vill köpa eller sälja obligationen. Det går även att välja aktuellt marknadspris. Vid varje affär betalas en avgift.

Vad tar jag för risk?

Obligationer är en trygg och säker placering, men det finns vissa risker.

Kreditrisken innebär att det finns en risk att den du lånar ut pengar till inte kan betala tillbaka. När det gäller staten behöver du inte vara orolig, men lånar du ut pengar till företag kan det finnas en viss risk.

Ränterisken är risken för att räntan går upp när du redan har en placering till låg ränta. När räntorna stiger faller obligationskurserna. När räntorna faller, stiger värdet på obligationerna. Alla obligationer är förknippade med ränterisk, men om du behåller obligationen hela löptiden ut vet du från början vilken avkastning du får.

Vad påverkar avkastningen?

Både avkastning och löptid skiljer sig mellan olika sorters obligationer. Räntan på obligationen påverkas bland annat av utgivarens kreditrisk, obligationens löptid och hur enkelt det är att sälja obligationen innan förfallodagen. Är det god likviditet och lätt att sälja så minskar risken för investerarna och därmed kan räntan vara lägre. När räntorna på marknaden stiger faller obligationskurserna. När räntorna faller, stiger värdet på obligationerna. Behåller du obligationen fram till förfallodagen vet du exakt vad avkastningen blir.

Fördelar med obligationer

- Trygg och säker placering.
- Behåller du obligationen ända fram till förfallodagen vet du exakt vad räntan blir.
- Pengarna är inte bundna eftersom du normalt alltid kan sälja en marknadsnoterad obligation.

Nackdelar med obligationer

- Du är inte garanterad att få insatsen tillbaka om du säljer innan förfallodagen.
- En avgift tas ut vid köp och försäljning.